

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
félre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PÉNTEKEN.

A drágaság.

— Hang a fogyasztó munkásság köréből. —

Most már csakugyan torkig vagyunk a drágasággal. Napról-napra fokozottabban emelkednek az élelmi cikkek árai. Drága a kenyér, a hus, a tej, a kávé, a cukor, a krumpli, szóval minden, ami az ember létfontosságára szükséges. Már-már annyira vagyunk, hogy mindenről le kell mondanunk, talán még az — evésről is.

És nincs, aki gátat vetne a felcsigázott drágaságnak. Ha fel is emeljük tiltakozó szavunkat a drágaság miatt, mindig süket fülekre találunk. Vajjon az intéző körök, akiknek módjukban állana némileg enyhíteni a drágaságon, nem gondoltak-e arra, hogy a fokozódó drágaságnak rossz következményei lehetnek? Vajjon nem gondoltak-e arra, hogy a kis tisztviselő, a munkásosztály fizetésének arányához mérten képtelen már elviselni a mesterségesen előidézett drágaságot?

Hogy családjukat tisztességesen eltarthassák napról-napra, kénytelenek az adósságcsinálás rendszeréhez folyamodni. És ha majd a hitelt is megtagadják tőlük, miből fogják akkor fenntartani magukat és családjukat? Gon-

dolkozzanak ezen egy kissé és cselekedjenek, mert már ütött a tizenkettedik óra, tovább túrni és elviselni nem lehet.

Hogy az egyre fokozódó drágaság előbb-utóbb éhínségbe fogja sodorni az emberiséget, különösebb igazolásra sem szorul. Csupán csak rámutatunk a mezei munkásokra, akiknek az idén alig volt keresetük. És ezt a kis keresményüket sem fordíthatják a téli élelem beszerzésére, mert még a nyár folyamán felémésztették. Vajjon ezek a -szerencsétlenek hogy fogják kiheverni a hosszú telet? Téli munkájuk nincs. Miből tartásuk fenn hát a családjukat? Pedig a szegény ember rendesen meg van áldva az Isten áldásával. Ők még nem ismerik az egy gyermekrendszert. Náluk rendesen 5—6 gyermek nyújtja esdve kicsi kacsóját egy darabka kenyérért.

Téli munkát kell nekik biztosítani és így venni elejét a közeledő nyomornak.

De nemcsak a mezei munkásokkal vagyunk így. Ilyen sorban vannak azok az ipari munkások is, akiknek heti átlagos keresetük 10—14 korona közt változik. Hogy tartják el ezek a családjukat ebben a drága világban, annak a jó Isten a megmondhatója.

Napról-napra olvassuk úgy a fővárosi, mint a vidéki lapokban, hogy a törvényhatóságok maguk belátták a tarthatatlan drágaságot és ennek ellenében a piaci árakat szabályozták. Minden egyes élelmi cikknek az árát megállapították s aki a megállapított árnál drágább áron adja, azt szigorúan megbüntetik.

Nálunk ellenben szabadon garázdálkodnak a kofaasszonyok. Nincs, aki gátat vessen szemérmetlen üzérkedésüknek. A türelmes fogyasztó közönség teljesen ki van szolgáltatva kapzsiságuknak és jaj annak, aki méltatlankodni mer a kiszabott árak miatt, mert nemcsak hogy meg kell fizetnie a horribilis árakat, hanem még végig kell hallgatnia egy csomó bakamiatyánkformába öntött gorombaságot is.

Ezeket az állapotokat minél előbb meg kell szüntetni. Ki kell venni a kofák kezéből a hatalmat és rendezni kell a piaci árakat, mert a jelenlegi állapotokat elviselni nem lehet.

Küszöbön van már a zord tél is, és a szegény családapáknak nemcsak a drága élelemről kell gondoskodniuk, hanem a drága tüzelőanyagról is. Kérdés azonban, kibírják-e. Kérdés, nem fog-e számtalan kis kunyhóba beköl-

RÁCZITS és CZVRKUSITS fűszer és csemege üzlete ZOMBOR. Kávé és tea behozatal a termelő országokból.

Miért fölösleges ma már, hogy kávé és tea szükségleteit
:: a fővárosban vagy Trieszti cégeknél szerezzék be? ::

Mert fenti cég nagyarányú forgalma révén ezen cikkeket nagymennyiségben egyenest
a termelő országokból szerzi be, és így módjában áll bármily nagy Import-céggel
:: a versenyt felvenni, oly módon, hogy a LEGFINOMABB minőségű ::

KÁVÉT vagy TEÁT

aránytalanul olcsóbban szállítja mint a trieszti stb. cégek. 🐾 🐾 🐾 🐾

ÁLTALÁNOS KÖZKEDVELTSÉGNEK ÖRVENDŐ

„COLUMBIA“ pörkölt kávéink árjegyzéke:

„COLUMBIA“	igen finom keverék	1 kilo	. . .	3-60 K
”	Sebastiano	1 kilo	. . .	4— K
”	Ceylon	1 kilo	. . .	4-40 K
”	Kingston	1 kilo	. . .	5— K
”	Karlsbadi	1 kilo	. . .	6— K
”	gyöngykávé	1 kilo	. . .	4-40 K

1 postacsomag 4¹/₂ kilo vételnél bérmentve. 🐾 🐾 *—78 🐾 🐾 Kérjen árjegyzéket!

tözni a nyomor, a nélkülözés, a szenvedés. Kérdés, hány ártatlan gagyogó gyermek pusztul el majd a családapa munkanélkülisége miatt.

Hogy ez be ne következzen, téli munkát kell biztosítani a népnek, hogy legalább a kenyerét megkereshesse.

Gondolkozzanak felette és cselekedjenek!

*

Az elmúlt vasárnap Bécs utcáit lángba borította a nép a drágaság miatt. Valóságos lázadásba tört ki és sem a rendőrség, sem a katonaság nem tudta megfékezni romboló munkájában a kiszípolyozott népet. Pedig Bécs népe átlag véve sokkal olcsóbb élelemhez jut, mint Magyarország népe.

És mégis fellázadt. Fellázadt a kizsákmányolók, a kiszípolyozók, a mesterségesen csinált élelmiszer drágítók ellen. Mit törődnek ők azzal, hogy a kis javadalmazású hivatalnok, vagy pedig a munkás el tudja-e tartani a családját vagy sem. Fő az, hogy a busás profit meglegyen s minél jobban teljék a pénzeszsák.

*

Igy vagyunk mi is. Teljesen ki vagyunk szolgáltatva az uzsorások hatalmának és úgy bánnak velünk, amint nekik tetszik. Mi pedig tovább roskadozunk a drágaság nyomasztó súlya alatt. Sirunk és jajgatunk, de szavunkat senki sem hallja. És ismét tovább nyögünk és tűrjük szemérmetlen üzérkedésüket.

De vajjon meddig? Meddig?

Hajósevíts Ferenc.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Egy agglegény házassága.

Írta: Del Toró.

László Márton könyvelője volt egy nagyobb forgalmu takarékpénztárnak. Már jól tudt a negyvenen, de azért még mindig nem „kötötte be a fejét“ a házasság boldog révébe kívánczoló lányoknak. Agglegényi sorban élt, pedig nemcsak szép fizetése, de igen csinos magánvagyonra is volt. Attól tehát nem kellett volna tartania, hogy nem lesz mit a tejbe aprítani. Még a legkényesebb igényű asszony is bőven és kényelmesen daskálódhatott volna a rakásra halmozott bankók tömkelegében.

De hát László Márton nem akarta a „szabadságát feláldozni.“ Igen jól érezte magát a többi agglegényiek társaságában feleség nélkül is.

Hanem azért nem kell azt gondolni, hogy nem volt női társasága is. Volt, több is, mint kellett volna. Hiszen csak a szép és vig oldalát ismerte az életnek, mert még az iljúság mosolygott feléje, a nők meghódoltak előtte és szinte versenyezték egymással a szerelméért.

És ő is igen nagy tisztelője volt a szép női nemnek.

A feminizmus.

A korszerű kérdések sokféle szempontjai egészen összegabalyítják a felszínen levő társadalmi problémákat. Ma az egyik, holnap a másik próbálja ki rajtuk szellemességét. Hogyha egy-egy érdemleges és megszívelést érdemlő gondolatot hallunk, ha egyik-másik író akár tudományos, akár művészi eszközzel hozzászól a dolgokhoz, szinte feléledünk. Mert tény, hogy a nagy, mindenkit külön-külön is együttvéve érdeklő dologhoz bárki is hivatott hozzászólni, ámde viszont ezzel szemben fennáll az a tény, hogy a nagy jelentőségű és széles emberrétegeket mozgásba hozó kérdéseket foglalni igazán csak kiválóknak — hogy úgy mondjuk — a kiválasztottaknak van joga.

Ilyen fontos kérdés a nőnemnek a társadalomban és az állami, jobban mondva jogi életben való érvényesülése, vagy mint azt mostanában mondani szokás: emancipálása.

A házasság, női kereseti ágak, a női szabadság mint egy kalap alá fogottak és kimondatott a szentencia, amely szerint, ha a nők ugyanolyan foglalkozási körben élnek, mint a férfiak, akkor teljes joguk van arra, hogy kivégyék maguknak a férfinemet megillető minden szabadságot. Ha nincsen meg az a foglalkozásuk, amely őket egy sorba állíthatná a férfiak mellé, akkor itt van a házasság, amely a régi felfogástól eltérően feloldja a női leánykori zárkózottsága alól. Régebben az volt és az angoloknál még ma is az a felfogás van érvényben, hogy éppen a párta alá jutás záróköve a leánykori élet könnyűvérőségének. A házasság egyuttal megkomolyodást jelent a hidegvérű és felette praktikus gondolkodó anglusoknál. Szinte felemelő érzést kelt az a tudat, hogy a házassági frigyét olyan intézménynek tartják, amely alapja a nemzeti létnek és a nemzet jövőjének. Ebből a komoly felfogásból kell magyaráznunk azt, hogy miért tudott sok apró nemzet évezredek át jóformán ezen erkölcsi folytán egyedül sok más alacsonyabb erkölcsű, bár számban nagyobb népek között megállani és pedig derekasan megállani.

Nagyon sokan, különösen nők kardoskodnak amellett, hogy az asszonyok ép úgy,

mint a férfiak, élvezhessék azokat az előjogokat, melyeket az ujkor, az individualizmus kora a férfinem számára biztosított. Ezeket az előjogokat pedig úgy értelmezik, hogy miként az erősebb nemnek, akként nekik is lehessen felügyelet nélkül, kényük-kedvük élni és szeretni. A házasságot elavult intézménynek tartják, amely csak megköti az emberi szabadságot és béklyót ver az emberi természetnek egyéni kifejlődésére. Sokkal szűkebbre van szabva e keret, hogysem itt érdemlegesen lehetne megbírálni és ítéletet mondani erről a nagyszabású és az emberi élet leglényesebb pontját érintő kérdéstről. Itt csak arra akarunk szoritkozni, hogy szóhoz juttassuk a mai kor egyik hivatott emberét, akit a maga tapasztalatai meg nagy lángesze minősítettek legjobban arra, hogy ezen óriási jelentőségű dologról nyilvánítsa véleményét.

Ez az ember pedig, aki írásaiban a modern emberiség számára egész új és eddig járatlan ösvényeket jelölt ki, aki korunk minden fájdalmát és örömét, minden gondolatát és érzését magába szívta és hatalmas egyéniségének bélyegével ki is fejezte, aki titáni erővel tudott mint kis nemzet szülöttje és mint egy nagyon korlátolt nyelvterület munkása világhírré vergődni, ez az ember Strindberg Ágoston, norvég író.

Mint színész kezdte meg pályafutását. Ez a vonás majd minden szellemi hőrosszal közös. Később sok küzdelem után a tudományok esőndes révébe hajózott, ahol igen nagy és sokoldalú ismeretre tett szert. Ezen ismeretekkel felszerelve indult neki az írói pályának. Írói tárgyait mind az asszonyi életből vette és hatalmas zsenije úgy tudta egymáshoz fűzni az események szárait, hogy a női szív mögött megereszhetjük korunk társadalmának minden érverését.

A nőről egy időben úgy nyilatkozott Strindberg munkáiban, hogy semmi szín alatt nem kell megadni azokat a jogokat, melyeket az új kor követelményeképp sürget. A nő természetétől fogva gyöngé és mint ilyen egyszersmind hamis is, alattomos is. Ha egyenjogúvá válnék a férfivel, akkor ravaszága erejével megtenné azt, hogy felszínre kerülve, meghonosítatná az ő tulajdonságait, amelyek nem egyebek, mint hiúság

Barátai, akik nem voltak olyan nagyuri helyzetben, irigykedve tekintettek rá és egyre nógatták, hogy házasodjék meg. Persze, ebből hasznot akartak húzni, mert úgy gondolták, hogy ahol egy kiélt rue mellett egy szép asszony veszi kezébe a „kormány gyepeljét“, ott a házibarátoknak igen jó dolguk van. Tejbén-mézben fűrésztik őket az unalmas férj mellett.

De László Márton mindig azt mondta nekik:

— Ostobaság volna egy egész életen keresztül mindig csak egy asszony költényét őrizni!

Egyik legjobb fiatal barátja azonban iparkodott őt e balvéleménye felől meggyőzni és azt mondta:

— Nem úgy áll a dolog. Te csak képzelődöl. Hiszen egy szép asszony valódi tükre a háznak, hűséges védangyala a rózsásarcu gyermekeknek.

— Épen itt a bökkenő!

— Miért?

— Mert én nem akarom azt megélni — válaszolta László Márton — hogy öreg napjaimra azt mondja a világ a szemembe: hogy hasonlít ez a kis csinos baby az apjára!

— Ez csak olyan üres frázis, ami a te agglegényi koponyádha fészkelte be magát — mondta a fiatal barátja.

— Ez nem frázis, de igen nevetséges dolog volna, ha én negyven éven felüli koromban Hymen rózsalancát fűzném a nyakamra.

— Ugyan, ugyan, ki nevetne azon, hogy egy teljes erőben levő uriember szive kissé később virágozott a szerelem bűbajos mezején?

— Én nevetnék, te nevetnél, ő nevetne, mindenki nevetne!

— Melyik gramatikában van ez megírva?

— Itt ni! — mondta László Márton — és a kopaszodó fejére mutatott.

— Hát nem szebb az élet kettesben, sőt később többesben, mint a rideg agglegényi magányban?

— Szép, szép, de mégis csak jobb lassan és magányosan hajlani a sir felé, mint öngyilkosságot követni el.

— Miféle öngyilkosságról beszélsz? Meg vagy háborodva, édes öregem?

— Hát nem volna az öngyilkosság, ha a házasság után egy szép napon arra ébrednék, hogy a fiatal feleségem: a kis madaram kiröpült a kalitkából? És nem is egyedül, hanem együtt — ketten repültek ki!

— Látom, hogy beteges vagy, nem akarok tehát tovább a terhedre lenni — mondta a jóbarát és eltávozott.

Mikor László Márton látta, hogy a ba-

kétszínűség, vizelgés. A világ akkor ilyen szellemi indítékok alatt fejlődnek és természetesen visszafelé fejlődnek, vagy a mi még rosszabb, ferdén fejlődnek. Az uralomvágy, a fanatizmus és sok más olyan önző és emberietlen érzés, amit indítékok gyanánt mutat fel a história, mind külön ahhoz képest, ami várható, ha megadják a nőknek a teljes jogegyenlőséget. Azonban még sem volna igazságos a nőket teljesen kizárni mindabból, amit a férfiak eddig mintegy szabadalomképen folytattak. Azzal még nem vonul be a társadalomba a női gyengeségek egész sorozata és legkevésbé veszik át a férfiak a gyengeségeket azzal, ha orvosnőket, tanárkisasszonyokat képeztek az állam. Sőt ellenkezőleg, okszerű beosztás mellett egy nagy szabású gazdasági kérdést oldottunk meg ezzel és azt is elértük, hogy a nőket mindinkább eltávolítsuk a férfias természettől, úgy hogy szabadabban, egymástól függetlenül fejlődhetnek ki a nembeli tulajdonságok.

Am ez éppen csak a jelzett két női pályáról állítható csupán. A nőorvos, ha kiképzti magát gyermekorvosnak, vagy specialistaivá válik a női betegségeknek, ezzel egy nagy kulturmissziót teljesít. A gyermeki szív és kedély ugyanis nagyon sokon a női gyengédséggel, nagy hasznát láthatjuk tehát, ha nőorvosok az ápoló és gyógyító kezei közé kerül a szenvedő apróság, főleg ha ehhez a gyengédséghez még kellő szakavatottság is járul. Ugyanez áll a serdülő leánygyermekre is. Nekik épp úgy szükségük van képzett női tanerőkre, mint a fiuknak férfitanároknak.

Más megítélés alá kerül a nőknek magán- és köztisztviselői minősége. Az orvosi és pedagógiai pályában még mindig van bizonyos ideális tartalom a reális kenyérkereseten kívül. De a hivatalnokoskodás, amely csak arra való, hogy vagy magánosok, vagy társaság, vagy az állam anyagi gyarapodásának legyen előmozdítója, bármennyire szépítgessék is a dolgot, sohasem alkalmas arra, hogy a nőben kifejléssze nőiességét. A női lélek finomsága eldurvul vagy legalább is közömbössé válik ideális törekvések iránt. Nagyon jól tudjuk, hogy csak az intelligenciának proletárjai adják lánygyermeküket

erre a pályára, nyilván azért, hogy házatalanságuk esetén legyen meg a betevő falatjuk, de az sem tagadható, hogy ezzel egy egész női osztály fosztódik meg legszebb kincsétől: a nőiességtől.

Strindberg erre vonatkozólag azt hiszi, hogy nem szükséges keresnünk női gyengédségeket. Ezek a gyengédségek nagy követeléseket támasztanak a férfiakkal szemben. Itt van mindjárt a házasság, melyet boldognak csak akkor tartunk, ha meg van a házasság között a harmónia. És miből áll ez a harmónia? Nemde abból, hogy becézgetjük egymást és legyezgetjük egymás hibáit. Már pedig a házasság boldogsága — Strindberg szerint csak abban állhat, ha kölcsönösen elismerve egymás hibáit vagy elnézzük, vagy kiirtására törekszünk. Ez az igazi harmónia.

A nő így megmaradhat gyengéd családi objektumnak még akkor is, ha olyan foglalkozása van, mint a férjének. Ezzel megszűnik az alárendeltsége, valamint az uralomra vágyása.

H I R E K.

A szüret.

A nyári hónapok meghozták a maguk jó-rossz termésüket. A termények egyik-másik fajtáját már jó régen behordták, ki is csépelelték, meg is rostálták, talán kenyér formájában napról-napra eszünk is belőlük. A gyümölcs is, a mit télire nem hagyunk, felemésztettük már. A dinnye, a nyárutónak ez a hűsítő mannája, még itt van közöttünk, de már túlértetlen és a beállott hűvösség folytán nem nagyon kívánatos. A szőlő most az idénygyümölcs, az édes nedvű bogyó, mely szerényen rejtőzködött nagy levelei mögé a törpe venyigén. Most előkerült egyik része az asztalra, a másik része, a nagyobb bevándorol a pincék előtt levő borsajtóba. Odakerül a nagy kádakba, hogy ottan kitapossák a velejét, s azután sokféle szűrés-erjesztés és tisztogatás után asztalunkra kerüljön a „hegy leve”.

A sors néhány esztendővel azelőtt haragjában ezt a világhírű terményünket egy alig észrevehető kisbogárnak alakjában ve-

szélybe sodorta. Azt hittük, vége a magyar bornak, mert csakugyan olyan pusztításokat végzett a filoxera, hogy a saját borszükségetünket is idegenből, Olaszthonból kellett beszereznünk.

Hogy gazdasági életünknek milyen fontos tényezője a bortermelés, arra nézve olvasóinkat felesleges kioktatni, hiszen bárki is tudhatja, hogy a gabona mellett ez képezte fő kiviteli cikket az országnak, hogy az ezért befolyt pénzen tudtunk csak valamelyes ipart teremteni itthon, a mely csekély mértékben bár, de mégis hozzájárult sok egzisztenciának a kenyeret adásához. Egy évtizednél tovább sinylettük meg a természet csapását, de hála a Gondviselésnek és hála népünknek a szőlőtökéhez való meleg és odaadó ragaszkodásának, mégis ott vagyunk, hogy most évről-évre megújulhatnak a régi idők kedélyes és vig szüretei, a melyek hagyományos vigassággal töltik el a hegyek szőlőtermő derekát. A világhírű Hegyalja megint csak ontja nedűjét. Aszuboráért a világ minden tájékáról igyekezzenek a vevők, hogy elárasszák vele a legmagasabb méltóságok ünnepi asztalait. Ez a nedv szerte viszi széles e világba a magyar föld áldott voltának hírét. Tudja meg a külföld, hogy Árpád népe boldog hazában él, melynek van még ezen kívül sok ki nem aknázott kincse, miket azonban ennek a földnek lakói csak akkor aknázhatnak ki, ha megfelelő eszközök is állanak rendelkezésükre. Ezen eszközök közül pedig elsősorban áll magyar népünknek önbecsülése. Tudnia kell a magyarnak, hogy nemcsak a földjében van még sok az emberiség javára válható terméke, hanem magában a magyar jellemében is van annyi megbecsülhetetlen vonás, mely felszínre kerülhet, ha kellő utmutatás, kellő erély és kellő ész vezetése alá jut. Nem kellene pusztulnia, vesznie ennek a népnek, nem kellene évről-évre mind nagyobb számban Amerika felé vándorolnia, ha megvolna az országban az az ipar, mely foglalkoztathatná őket, mely kenyeret adna nekik. Am ne térjünk ki olyan területekre, mik nem a jelen cikk keretébe tartoznak. Szóljunk még egynéhány szót a borbehozatalról, erről az országos csapásról, mely tetemes pénzünket, a verejtékkel megkeresett munkaértékünket viszi kifelé ebből a hazából. Adjunk hálát a Mindenhatónak, hogy ezidén jó szüretünk lesz, a mi még nem egyensúlyozza ugyan a másoldalon történt mezőgazdasági vereséget, de legalább enyhít valamit az országos nagy csapáson. Gondülő jó boroecska mellett pedig könnyebb lesz elfeledni majd ennek az esztendőnek sok mindenféle buját-baját.

A borbehozatal ellen azért is kell állást foglalnunk, mert ezzel sokféle hamisított bor kerül az országba, ami azután azért is veszedelmes, mert ezen a példán okulva, sok magyar kereskedő is hasonló módon gyarapítja majd üzleti tőkétjét.

Kinevezés. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke dr. Frey Imre zombori kir. törvényszéki díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Kamarai tagválasztások. F. hó 26-án történnék meg a választások a szegedi kereskedelmi és iparkamara részére. Kereskedői körökben a jelöltek Bárány Zsigmond és Novákovits Izidor, akiknek megválasztása, tekintve azt, hogy e jelölés az érdekeltek túlnyomó részének tetszésével találkozik, biztosítottak látszik.

rátja eltávozott, leült a puha karosszékbe és így morfondírozott magában:

— Ennek a fiúnak igaza lehet! Egy gazdasszony mellett, ha még olyan csinos is, mégis csak rideg az élet és üres a ház. Nem hallatszik benne csicsergő szó, édes, dallamos asszonyi hang. Majd meggondolom a szavait. Hiszen ráérek még! Mert ami jó, az sohse késő!

Néhány év megint elröpült a feje fölött és László Márton még mindig aglegényi sorban volt. Mikor azonban az „ötvenesek” zudultak már a vállaira, úgy érezte, hogy mégis igaza volt a fiatal barátjának, mikor házasesetre nógatta. Hiszen úgy el van hagyva, mint a kivert kóbor kutya. Semmi melegség sincs körülötte, még azt a pohár vizet is, amit megiszik, pénzért teszik az asztalára — szolgálai kötelességből.

Elhatározta tehát, hogy ennek a rideg, magányos életnek véget vet és megházasodik. Hadd legyen legalább valaki mellette, aki lefogja majd a megtört szeméit, ha egyszer a szerető, meleg karok helyett a halál fagyos karjai fonódnak a nyaka köré.

És úgy tette, amint elgondolta.

Megesküdünt a csinos, szemrevaló hávezetőnőjével, akinek még alig virult el huzsonöt tavasz az aranyfürtű feje fölött.

Mikor pedig már Isten és emberek előtt férj és feleség voltak és boldog megelégedés

költözött a rideg aglegényi fészékbe, leült az íróasztalához és egy rövid humoros levélkét írt a fiatal barátjának, melyben tudatta megváltozott állapotát.

A levél így szólt:

Kedves Béla!

Értesítek, hogy öngyilkos lettem: megházasodtam! Nem vádolk azért, hogy belém szuggeráltad a házasságot, sőt most örülök csak igazán az életnek! Látogass meg bennünket e levél vétele után sürgősen és légy tanuja öreg barátod kinszenvedésének.
Hived: *László.*

Mikor Béla elolvasta a levelet, egy pillanatra meghökölt, mert előzetes tudomása nem volt a dologról, de csakhamar magához tért, aztán sietett öreg barátjához, hogy parolát csapjon a markába. Hát mikor benyitott a fényes szalonba, ott találta a fiatal házaspárt lukullusi módra terített asztal mellett. Már vártak rája. Persze, hogy öröm és vígság repesett az arcukon, ami Bélát is annyira fölvidította, hogy nem győzte elégszer felemelni a rubingyöngyöket izzadó poharat és öreg barátjának meg a fiatal feleségének jólétét üriteni. De minden pohárnál mégis így gondolkozott magában:

— Kár, hogy ilyen későn nyílt az akácfa virága!

† **Dr. Thurszky Pál.** Csak nem rég nevezték ki Bács-Bodrog vármegyei tisztifőorvosának s íme még mielőtt hivatalos működését megkezdhetné volna, a kegyetlen halál munkás élete derekán már is elragadta s ezzel elhervasztotta azokat a reménységeket, miket titeli járásorvosi és társadalmi üdvös tevékenysége alapján tisztifőorvosi működéséhez fűztünk. A kinevezés kitüntető jutalma már betegen érte s betegen költözött át új hivatása székhelyére is, hol csakhamar válságosra fordult állapota s bekövetkezett a katasztrófa. Szeptember hó 20-án hajnali 3 órakor váltotta meg szenvedésétől a halál; szeptember 21-én délelőtt 11 órakor szentelték be hült tetemét az Erzsébet-téri gyásházban és szeptember 22-én délelőtt helyezik örök nyugalomra Titelen a családi sírboltba. Nagy volt a részvét a beszterléseken és sokan mennek Titelre is, hogy a végtisztességen szintén jelen legyenek.

A vármegyei tisztikara külön gyászjelentést adott ki, mely így szól: Bács-Bodrog vármegyei tisztikara mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett és nagyrabecsült tisztjárta dr. Thurszky Pál Bács-Bodrog vármegyei tisztifőorvos 48 éves korában, buzgó szolgálatának 18-ik évében folyó évi szeptember hó 20-án jobblétre szenderült. Példás életének egész működését a közjónak szentelte és ezzel nemes emlékezetét szívünkben megörökítette. Hült teteme Zomborban folyó hó 21-én délelőtt 11 órakor az Erzsébet-téri 8. számú gyásházban fog beszterléteni, onnan Titelre szállítva, folyó hó 22-én délelőtt 10 órakor az ottani családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1911. évi szeptember hó 20-án.

A család a következő gyászjelentést adta ki: Nemes dr. Thurszky Pálné szül. Bülich Vilma mint özvegye a maga, valamint nemes Thurszky Jolán, Erzsike, Pali, Mariska, Ilonka, Vilma, Berta és Irénke mint gyermekei, özv. nemes Thurszky Károlyné szül. Kertli Berta mint édesanyja, ugyancsak az összes rokonok nevében is a legmélyebb fájdalomtól sújtva jelenti, hogy szeretett és felejthetetlen jó férje, illetve fia, gondos édes jó atyjuk és rokonuk nemes dr. Thurszky Pál Bács-Bodrog vármegyei tisztifőorvos 48 éves korában, buzgó szolgálatának 18-ik évében Zomborban elhunyt. Felejthetetlen drága halottunk hült teteme folyó évi szeptember hó 21-én délelőtt 11 órakor fog az Erzsébet-tér 8. sz. gyásházban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszterléteni, utána Titelre szállítatni s ottan folyó hó 22-én délelőtt a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1911. évi szeptember hó 20-án. Aldás emlékének! Béke hamvainak!

„Csak egy virágszálat!” A belügyminiszter a József királyi herceg Szanatórium Egyesület gyűjtő- és védőakciójának támogatása ügyében valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez körrendeletet intézett. A nevezett egyesület „Csak egy virágszálat!” jelige alatt évek óta november 1-én a társadalomhoz fordul, hogy halottak napján, a temetők ünnepén egy szál virággal kössön kevesebbet a szereteteinek szánt koszorúba és ez egy szál virág árát ajánlja föl a szegénysorsu tudóbajosok emberbaráti alapjának. Az egyesület, miként a múlt évben, úgy az idén is igénybe óhajtja venni a nyilvános könyöradománygyűjtés körül a közigazgatási hatóságok önkéntes segítségét és a körrendeletben a miniszter a hatóságokat felhívja, hogy a nevezett egyesületet a legmesszebbmenő támogatásban részesítse.

A vaskuti operatőr. Vaskut község abban a szerencsés helyzetben van, hogy saját külön sebészorvosa van. Ez az operatőr nem az egyetemen szerezte tudományát és így olcsóbban is vesztegeti azt, mint az orvosdoktorok. Egy svábasszony ellen tettek feljelentést, hogy csekély 20 fillér díjért kezelte betegeket, felvág és „gyógyít” sebeket. Az olcsó orvosnő ellen megindult az eljárás.

Tűzoltó mulatság. A bácsi önkéntes tűzoltó egyesület folyó hó 26-án a Fuchs-féle vendéglő összes helyiségeiben az országos „Tűzoltó Otthon” javára táncal egybekötött kabaré előadást rendez.

Gyászhir. Székely Simon zombori szolgabírósi irnokot súlyos csapás érte. Fia, Székely Béla 18 éves korában hosszas szenvedés után folyó hó 14-én elhalt. Temetése másnap ment végbe nagy részvét mellett.

10 hetes tanfolyamok. A Zomborban fennálló Bácsmegyei nőpariskolában 1911. évi október hó 2-án két új tanfolyam kezdődik. Az egyik ingyenes fehéreművelési kurzus, hetenként háromszor délután 2—4-ig, tandíj semmi, beiratási díj 3 korona. — A másik lukszus kézimunka és felsőruházási kurzus, szintén hetenként háromszor délután 3—5-ig, beiratási díj 3 korona, tandíj 20 korona. Beiratkozni mindennap lehet d. u. 2—5-ig az iskola helyiségében (Husvéth ház).

Muzeumnyitás. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeumának néprajzi tára szeptember hó 24-én (vasárnap délután 3—5-ig) díjtalanul megtekinthető.

Régi haragosok. Gumpel Péter és Mars Adam bácsalmási lakosok már régebbi idő óta haragot táplálnak egymás iránt. Gyűlöletük és haragjuk egy szőlőeladás alkalmából keletkezett. Két évvel ezelőtt Gumpel szőlőt adott el Marsnak, aki a szőlő árát nem akarta kifizetni. Azóta dúl a harag közöttük. Vasárnap Szabadkán voltak mind a ketten. Egy vonaton is mentek háza. Utközben megint előhozta a tartozást Gumpel, de Mars kijelentette, hogy nem fizet. Gumpel fenyegetődzött, de Mars nem sokat törődött ezzel. Sőt, amikor hazatértek Bácsalmásra, hátramaradt és amint a szőlők között hazafelé ment Gumpel, egy szőlőkaróval hátulról megtámadta és agyba-főbe verte. Mars ellen megindult az eljárás.

Ismerkedés a hajón. Még egy héttel ezelőtt történt, hogy Nemecz Gyula bajai iparos hajón fölment Budapestre. Utközben megismerkedett egy magát Latinovits Nándor aranyművesnek mondó emberrel, akivel egész uton beszélgetett. Mikor Budapestre értek, Nemecznek dolga akadt és ezért új barátjára rábízta harminc koronát érő ezüstsüvegét és egy élelmiszertel teli kis ládát azzal, hogy vigye el az ő öcséséhez. Az új barát azonban az ezüstsüveggel, meg az enivalóval meglepett. Nemecz a csaló ellen megtette a feljelentést.

Thököly-ut 10. sz. — Thököly-ut 10. sz.

BELEHÍVÁS.

— **BUTORT** akar venni, az Aki **BUTORT** bizalommal forduljon hozzám. **∴ Raktáron vannak: polituros hálószobák, ugymint: kőrís, cseresnye, zebra stb. Továbbá: modern ebédlők, kredencek és uri szobák. !! MEGRENDELHETŐK: !! szalonok, könyvtárak, valamint eredeti BRONZUTÁNZATU butorok. Irodák, kávéházak és olvasótermek részére butorok mindennemű színben saját tervem szerint készpénzért, vagy részletfizetésre is.**

50—31 Tisztelettel
Szpevák Béla,
— műipari butorkészítő, —
ZOMBOR, Thököly-ut 10.

Szüreti mulatság. A hajmoki „Magyar Asztaltársaság” a körök zombor-utca 46. szám alatti helyiségében igen nagy szabásúnak ígérkező szüreti mulatságot rendez. A kör agilis vezetője, Benes Máté fardozik leginkább a mulatság rendezésén, akinek leleményessége biztos garancia, hogy a vendégek a legkellemesebben fognak szórakozni. A mulatság iránt már most is igen nagy az érdeklődés.

Megölte a kocsirod. Borzalmas szerencsétlenség történt hétfőn a mélykúti országúton. Alföldi Géza mélykúti jegyző kocsirod kiment családjával a község határába. Az országúton vele szembe jött Kollár Antal mélykúti földbirtokos kocsirodja. A kocsirod is, a gazda is részeg volt. Kollár kocsirodja nekijáratott Alföldi Gézának a rudja mellbevágta Kollárt, aki azonban ekkor semmi fájdalmat nem érzett. Mikor hazatért, alighogy kilépett a kocsirod, holtan esett össze. Az ügyészség elrendelte a boncolást s kitünt, hogy Kollár halálát az okozta, hogy a szomszédos kocsirodja összetörte a bordáját, amelynek egyik darabja összeroncsolta a máját. A kocsirod ellen, akinek vigyázatlansága okozta a szerencsétlenséget, megindult az eljárás.

A vizek megfertőzése. Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter valamennyi vármegye alispánjához és törvényhatósági joggal felruházott város-polgármesteréhez körrendeletet intézett, melyben tekintettel arra, hogy az ipari és más üzemekből eredő szennyvizet igen sok esetben tisztítás nélkül boesatják a köztiszvízre, mely azokat veszedelmesen megfertőzi, felhívja a miniszter a hatóságokat, hogy a vizek megfertőzésének megakadályozását gondoskodásuk és szigorú ellenőrzésük alá vegyék. A tilalom megszegőit haladéktalanul és legnagyobb erényei sújtják. Előforduló konkrét esetekben, amikor szakértői véleményre volna szükség, a miniszter a halálattani és szennyvíztisztító kísérleti állomásokat jelöli meg a szakvélemény adójának. A miniszter nem elégszik meg a rendelet kiadásával, hanem kijelenti, hogy maga is gondoskodni fog arról, hogy a köztiszvíz állapotáról és a hatóságok részben való gondoskodásának mértékéről személyes tapasztalatok útján meggyőződést szerezhessen. Amennyiben tapasztalatok gyűjtése közben az ellenőrzés laza volt, vagy egyéb visszasságokat látna, mindannyiszor haladéktalanul a legszigorúbb eljárást fogja megindítani.

Rabló vándorcigányok. Három vándorcigány vakmerő módon rabolt ki egy hajai gazdálkodót. Pohl Ádám gazdálkodó eladta az ideai termését; kétezer koronát kapott érte. Kedden hazafelé tartott. Utközben betért a bátyja házához, Böszörményi Iléshez, akinek udvarán három cigány volt megszállva. Ezek megtudták, hogy Pohlnek pénze van és este, amikor az haza indult, utána mentek és kirabolták. Kétezer korona készpénzt, órát, láncot, gyűrűt szedték el tőle. A kirabolt ember följelentésére a csendőrség megindította a nyomozást.

Török lóvásárlás a Bácskában. A török hadügyminisztérium az elmúlt évben nagyobb lóvásárlást eszközölt a Bácskában. Mivel a beszerzett anyag kitűnően bevált, a török kormány elhatározta, hogy újabban ismét nagyobb mennyiségű lóállományt szerez be Bácskában. Ez irányban a török hadügyminisztérium érintkezésbe lépett egy szabadkai céggel, jelezve, hogy tizenhat-ezer magyar lóra lenne szüksége s a vásárlások megkezdésére a napokban több magasabbrangú török katonatisztet küld ki.

Bankóhamisítás. Pacséron a csendőrség házkutatás közben Jokov Nikola házában padlásán egy bankóprést találtak. Jokov előadta, hogy a prést Budapesten vette egy zugkozmában 300 koronáért. Száz, husz és tízkoronások gyártására való, a hamisítványok azonban oly botrányosan rosszul sikerültek, hogy Jokov azokat nem merte forgalomba hozni. Pénzhamisítás kísérlete miatt folyik Jokov ellen az eljárás. A bankóprést elkobozták.

Térzene. Az Erzsébet-ligetben szombaton délután 5—7 óráig térzene lesz.

Betörő kéményseprő. Szenttamás község bírja a napokban nem tudott éjjel aludni s ezért kiment a faluba sétálni. Nagy volt a meglepetése, midőn hajnali két órakor séta közben egy embert látott, aki a szerb templom melletti házakba az ablakon át betörni igyekezett. A bíró botjával rácsapott az éjszakai látogatóra, akiben a kéményseprőt ismerte föl. A kéményseprő lakásán tartott házkutatás alkalmával a bazárból már korábban ellopott tárgyakra találtak. A betörő kéményseprő ellen a vizsgálatot megindították.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról október hó 5-én Zomborban lesz, kéri a hölgyközönséget, illetve tisztelet vevőit, kiknek kívánságára szívesen teszi tiszteletét, hogyha óhajtanak nála fűzőt rendelni, szíveskedjenek **bajai címére,** vagy **Hirth János** ur és **Matuschek Béláné** divatüzlete címén **Zombor** (Kossuth-utca) vele tudatni. 5—2

Művészet — Irodalom.

Schön Adolf könyvkereskedésében (telefon szám 161.) kaphatók az e héten megjelent következő újdonságok:

Pogány József, Harok emberei. Ára 3 korona.

Die Gewerkschaftsbewegung in Ungarn. Bericht zum v. Gewerkschaftskongress im Auftrage des Ungarländischen Gewerkschaftsrates von S. Jászai. Ára 50 fillér.

Szocializmus 11. sz. Ára 50 fillér.

Dr. Dános Árpád, Az új rendőri büntető eljárás. Ára 2 korona.

A haladás útján. Minden idők kulturáját a fejlődés élesztette. A „Kultura” folyóirat fejlődését pedig a maradandó irodalom és alkotó művészet kíséri tökéletesebben. Ha futó pillantást vetünk az alábbi tartalomjegyzékre, csupa ismerős névre bukkanunk, oly nevekre, melyek kulturfejlődésünk egy-egy láncszemét képezik; oly írókra, kikkel szíves örömet foglalkozunk, kiknek munkáiban gyönyörűségünket leljük. A „Kultura” nemcsak hézagpótló, de határozottan irányító folyóirat, mely egészséges irodalmunk ápolója, föntartója és terjesztője. A 11. szám tartalma a következő: Hangay Sándor: Petőfi Dante földjén. Gy. Kocsis László: Ha megindul. Homok: Mikor az asszony sir. Kárpáti Aurél: Manonnak. Lux Terka: Irodalom a vidéken. Tabori Kornél: Léleklátók. Köveskúti Jenő: Fátárm, ragyogsz... Lakatos László: A pesti asszony. Ámon Vilmos: Az idegasszony. Havas Zoltán: Deux poétes. Büky György: Versek. Bánai Károly: Gyermekkori bűnök. Betta: Ellenséges lelkek. Harsányi Lajos: Balatoni levegőben. Tallózó évek. Hangay Sándor: Művészeti krónika. Spitz Erich: Pozsony és műemlékei. Zsirkay János: Jegyzetek. — Képek: Beődi Balogh László: A varrónő. Kertészleány. A modellek. Fésülködő nő. Szövegképek. Szalay Pál: Könyvdiszek.

Gyermekek sportja. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás nagy gondot fordít sportközleményeire: legkitünőbb sport-embereinkkel irat cikkeket a sport mindenféle ágaiból, ki miben kitűnt. A legújabb, szeptember 17-iki számban Dénes Károly műugró bajnok ir cikket a műugrásról, érdekes képpel. Ugyane számban még egész serege van a pompás cikkeknél és érdekes képeknek. Ősz költőnk, Lévy József kedves verset irt, szép regét Benedek Elek, Dörmögő Dömötört tovább utaztatja a Tátrában Sebők Zsigmond, a budapesti népligetről mond el kedves dolgokat Kaszap Rózsika, mulatságos történetet mond el Zsiga bácsi, Zsoldos László pedig folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki e szám gazdag tartalmát. A „Jó Pajtás”

előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fill. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Franklin-Társulat, Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

A „Vasárnapi Ujság” szeptember 17-iki száma sok érdekes képet közöl a Nemzeti Szalon őszi kiállításáról, Edison budapesti látogatásáról (köztük Bér Dezső ügyes rajza), a nemzetközi presbyteri kongresszus dunaörsi látogatásáról, a pozsonyi Petőfi-szobor leleplezéséről, a margitszigeti nagy katonahangversenyéről, a dunántúli lovas-hadgyakorlatokról, Helena szerb hercegnő házasságáról, a repülőgépek szerepléséről a francia hadgyakorlatokon, a kolera miatt szesztilalom alá helyezett hajókról, a gödöllői új villamosvasútról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kafka Margit regénye. Lengyel Géza novellája, Kosztolányi Dezső és Elek Alfréd verse, Atherton angolból fordított regénye. — Egyéb közlemények: cikkek a londoni Lloydról, a láthatatlan égitestekről, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-krónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

CSARNOK.

Mesék az életből.

A bűn.

Irtá: **Schmidt L. József.**

Még csak egy pillanatnyi türelemért eszedem kegyes bíráim. Rögön vége lesz a banális históriának. Szintelen, fakó a finise, mint a többi ilyes életkomédiának.

... Kart karba öltve sétáltunk a magas töltésen. Alattunk szintelen, sikongón bömbölő harsogással örvénylett a tavaszi hóvíz fékevesztett tömege. Már-már a töltés szélére kapaszkodott. Ki-kinyújtá piszkos hullám karját. Fehér tajtékot túrt lábunk elé — dühében. Ugy szeretett volna odahuzni bennünket is a többi megemmisített élet, szétforgácsolt remény szilánk közé, mit ott cipelt izmos dudoroktól torzított, hullám hátán.

Édes szép tavaszi éjszaka volt. Derülten néztük az udvaros hold játékát. Fehér sugárkévét táncoltatott az egymást elfojtó hullámok taréján. Mintha ibolyaillat balzsama terhelné a levegőt. Kábitó, forró leheletként susogott a szellő. Mintha a tuloldalon verejtékes munkában görnyedő emberek danája — a vízből sustorgott volna felem!

Isten tudja, mi volt velem uraim.

A szerelem üzött-e velem balga, bűnös játékot, vagy tizenhét esztendő, ezer vágygal megterhelt lelkem, szívem örjített-szédített, hazudott-e? nem tudom! De úgy éreztem, mintha az a fényes, piszkos hullám-tenger hódító kéjeket, hazug hangokat, színeket, bűnös vágyakat, szédítő álombilincset csempészett volna lelkembe.

Göresösen vonaglott minden idegem. Vészes lázban remegett egész valóm. S e nagy küzdelmes játékhoz — szédítőn csaesogott ő.

Olyan volt az a suttagás, mint viharos, havas éjszakák fehér világába belezengő ézengés.

Csábitott!

Meleg, formás szavakkal hajolt fölém. Lány, selymes bajuszkája hol ajkamon, hol meg homlokomon okvetetlenkedett. Finom ujjával beleturkált hajam sötéten aláomló áradatába.

Csábitott!

Mesélt! Ki tudná már miről! Csak arra emlékszem, hogy szava arcomba kergette a vért, hogy a nagy részeg mámortól szikkadt torkomba fult a védekező szó. Éreztem, hogy fehér lelkemet meggyalázza, hogy arcul kellene ütnöm gyalázatos beszédéért, hogy meg kellene korbácsolnom, mint a még csuszáló gyermeket megmaró kutyát.

Szerettem volna elüzni és szerettem volna karjába dőlni, keblére borulni.

Vergődtem! Láz emésztett. Tűzárként száguldott végig ereimen valami. — Isten tudná mi!

És ő csábitott!

Hazug hitegetéssel ölelt. Bódított. Beszélt gyönyörörről, kéjről, mely az örületbe sodor, mely az Égbe emel. És én úgy szerettem vón a földön, a salak között maradni.

Csábitott!

Érzéki, nehéz csókkal véresre marta az ajkam. Belécsókolta lelkét a lelkembe. Csókolt, ölelt, suttagott. Én meg mint a gyenge madár a karvaly karmai közt tehetetlenül gyötrődtem, vergődtem, csapkodtam erőtlen karjaimmal. Még a csillagok is mintha kacagtak volna rajtam. A szellő hajamba fogódva hajolt fölém és úgy tanított: „Csacsi! Él! Ifju vagy! Rövid az élet! Ki tudja, mit hoz a jövő! Menj — elj.” És hahotázva száguldott más ingó virághoz...

Az a véres csók... az a fojtogató ölelés... az a zsibbasztó mámor... az a tehetetlen gyönyör felgyújtá ifju lobogó vérem...

Azután már nem is tudom mi történt!

Csak — még vergődve a mámor telhetetlen bujaságában — pirulva éreztem, hogy vége... vége... hogy elbuktam... hogy vége... vége.

Az undor belevájta körmeit husomba. Felriadtam! A varázs megszűnt. Éreztem, hogy a buja szívek, mámoros vonaglások, tehetetlen gyönyörök helyébe forró, fullasztó szánom-bánom könyvek tolakszanak.

Tisztán láttam, hogy csak testemért szeretett.

Tudtam, megéreztem, hogy még tépett, moekos virágként fog elhajítani, hogy csak addig számíthatok alamizsnás szerelmére, míg neki jól esik, hogy hozzá fűz a szégyen, a gyalázat...

A szégyen! a gyalázat!

És a becstelenség erőt adó gyűlöletével csaptam le reá és irgalmatlanul belelöktem gyűrűző menekülő piszkos, fényes habok közé...

Meghalt... akit szerettem!

Nem érzek mégse fájdalmas megbánást! Ez a bűnöm. Itéljenek!

Közgazdaság.

Lódijazás Boróczon.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi szeptember hó 17-én Boróczon lódijazást rendezett.

A bírálóbizottság tagjain kívül jelen voltak Duptza Kálmán községi jegyző, Theodorovits Miklós szerb plébános Boróc, Potzta György községi jegyző, Busch Sebestyén községi bíró Palánka, Benyács Simon községi jegyző, Reisz Péter gazdaköri alelnök Szépliget, Dix Lajos községi jegyző, Huff János községi bíró Dunabökény, Schaffer Viktor a gazdák biztosító szövetkezete titkára Zombor, Madarász Iván állami vajmester, ezeken kívül a község lakossága és a vidék gazdaközönsége szép számmal.

Be lett mutatva 15 drb anyakanca, 8 drb 3 éves, 9 drb 2 éves és 8 drb 1 éves kancacsikó.

A bírálóbizottság a következő tagokból alakult: Elnök: csantavéri Törley Gyula társelnök, tagok: Dörmann Ágost méntelep százados Baja, Marton István csikótelep felügyelő

Palánka, Reisz János földbirtokos, Baljer János községi bíró Szépliget, dr. Ritter Gyula tb. főszolgabíró, Trattner Kálmán járási állatorvos, Busch Sebestyén községi bíró Palánka, Szegedy János állatorvos Dunabökény, Stampel Mihály községi bíró, Kosztits Dobren gazdaköri alelnök Borócz, Hesz Márton egyesületi megbízott Szentfűlöp, Inhoff József titkár.

A bírálóbizottság a díjazást a következőképpen ejtette meg: Oklevelet nyertek Stampfer Mihály kancája után ezüst, 3 éves csikója után Klész Bálint Borócz bronz, 2 éves csikója után Willand Márton Dunabökény bronz oklevelet, 1 éves csikók után: Stampfer József Borócz arany, Busch Bálint Palánka ezüst, Klencz Mátyás Borócz bronz oklevelet. Anyakancák után I. díjat 60 koronát Stampfer József Borócz, II. díjat 40—40 koronát Garb Jakab Palánka, Temerinacz Andrija Borócz, III. díjat 10—10 koronát Drach Bálint, Buchinger Mátyás, Klész Bálint, Stampfer Márton Borócz, 3 éves csikók után I. díjat 50 koronát Schön Jakab Palánka, II. díjat 30 koronát Busch Antal Palánka, Tieffenbach Péter Borócz, III. díjat 10 koronát Klencz Ádám Borócz, 2 éves csikók után I. díjat 40 koronát Reisz Péter és Zindl Ferenc Szépliget, II. díjat 20 koronát Klencz Mátyás Borócz és Weber József Paripás, 1 éves csikók után I. díjat 40 koronát Krsztics Dobren Borócz, II. díjat 20—20 koronát Kelbach Ádám Borócz és Baljer József Szépliget.

Díjazás után a vendégek a helyi vezetőférfiak családjainál tettek látogatást. Fél 11 órakor Törley Gyula elnök buzdító beszéd kíséretében osztotta ki a díjakat. 11 órakor a gazdakörben 72 terítékű társaság volt, amelyen Duptza Kálmán a gazdasági egyesület vezetőit, Törley Gyula és Hesz Márton a gazdasági egyesület mellett buzgón kintartó kisgazdákat köszöntötte föl.

A bírálóbizottság és a díjazáson részt vett gazdák a bemutatott tenyészállatok minősége fölött elismerésüket nyilvánították ki. Hisszük, hogy a lódíjazás a vidék lötenyésztésének emeléséhez hozzá fog járulni.

Téli menetrend.

A m. kir. államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon f. évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A szabadka—bátaszéki vonalon egy új, alternatív módon közlekedő, személyvonatpár helyeztetik forgalomba, mely november hó 1-től február hó 14-ig Bátaszékről reggel 6 óra 50 perckor fog indulni és Szabadkára délelőtt 8 óra 31 perckor fog érkezni, illetve Szabadkáról délután 4 óra 47 perckor fog indulni és Bátaszékre este 6 óra 30 perckor fog érkezni. A február hó 15-től október hó 31-ig terjedő időszakban azonban az említett vonat Bátaszékről délelőtt 8 óra 2 perckor fog indulni és Szabadkára délelőtt 9 óra 35 perckor fog érkezni, illetve Szabadkáról este 6 óra 21 perckor fog indulni és Bátaszékre este 8 óra 5 perckor fog érkezni.

A szabadka—őbecsei vonalon az Őbecséről jelenleg reggel 7 óra 26 perckor induló, Szabadkára délelőtt 11 óra 4 perckor érkező személyvonat Őbecséről reggel 8 óra 50 perckor fog indulni és Szabadkára délután 12 óra 28 perckor fog érkezni. A Szabadkáról jelenleg délelőtt 11 óra 43 perckor induló, Őbecsére délután 3 óra 23 perckor érkező személyvonat Szabadkáról este 7 óra 10 perckor fog indulni és Őbecsére este 10 óra 35 perckor fog érkezni.

A gombosi dunahid megnyitása napján az alább felsorolt vonalokon a következő menetrendváltozások lépnek életbe:

Budapest keleti p. u.—Bosznabrod között, Szabadka—Dálján át a jelenlegi összeköttetés helyett egy új, közvetlen gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba. Az új gyorsvonat indul Budapestről délután 2 óra 45 perckor, Bosznabrodra érkezik este 10 óra 45 perckor. Ellenirányban Bosznabrodról indul a jelenlegi reggeli 3 óra 18 perc helyett reggel 3 óra 50 perckor és Budapestre érkezik délután 12 óra 15 perckor.

Ezen új gyorsvonat menettartama Budapest—Bosznabrod között a jelenlegivel szemben 1 óra 7 perccel, illetve 1 óra 17 perccel rövidebb lesz.

Az Ujvidékről reggel 4 óra 23 perckor induló és Budapestre délután 12 óra 40 perckor érkező személyvonat Szabadkától—Kunszentmiklós—Tassig megszüntetetik, a helyett a Kunszentmiklós—Tassról Budapestre reggel 7 óra 25 perckor érkező személyvonat Indiától kiindulól fog közlekedni, ahonnan éjjel 10 óra 31 perckor fog indulni.

A Budapest keleti p. u.-ról jelenleg este 6 óra 5 perckor induló és csak Topolyáig közlekedő személyvonat Budapest keleti p. u.-ról este 8 órakor fog indulni és Indiáig fog közlekedni, a hova reggel 5 óra 22 perckor fog érkezni.

E vonatpár forgalma annak idején Belgrád fog kiterjesztetni, ha a szerb, bolgár és török vasutak a kilátásba helyezett csatlakozó vonatot forgalomba helyezik.

India—Belgrád között egy új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba, illetőleg a jelenleg Zágráb—India között közlekedő gyorsvonatpár forgalma kiterjesztetik Belgrádig. Az új vonat Belgrádból reggel 5 óra 15 perckor indul, Indiára reggel 6 óra 26 perckor érkezik. Ellenirányban Indiáról éjjel 10 óra 4 perckor indul és Belgrádba éjjel 11 óra 9 perckor érkezik.

A Budapest keleti p. u.-ról délután 3 óra 20 perckor Belgrádba induló gyorsvonat megállása Kunszentmiklós—Tasson, Fülöpszálláson és Ópazuán megszüntetetik. E helyett jelzett állomásokon az új gyorsvonatok fognak megállani.

Az Indiáról este 9 óra 32 perckor induló Ujvidékre éjjel 11 óra 4 perckor érkező tehervonatnál a személyszállítás megszűnik.

A Fülöpszállásról jelenleg délután 5 óra 1 perckor Kecskemét-felé induló vegyesvonat Fülöpszállásról délután 4 óra 43 perckor fog indulni és ott az új, Budapestről délután 2 óra 45 perckor induló gyorsvonathoz fog csatlakozni. Ugyanezen gyorsvonathoz nyer csatlakozást a Kiskőrösről Kalocsa-felé jelenleg délután 5 óra 30 perckor, az új menetrend szerint délután 5 óra 13 perckor induló, valamint a Kiskunhalasról—Regőcére jelenleg este 6 óra 17 perckor, az új menetrend szerint délután 5 óra 35 perckor induló személyvonat is.

A Szabadkáról jelenleg délután 3 óra 22 perckor Ujgombosra induló személyvonat Szabadkáról délután 2 óra 15 perckor fog indulni és Ujgombosra este 7 órakor fog érkezni. Az Ujpalánkáról jelenleg délután 5 óra 33 perckor Bácsordásra induló vegyesvonat Ujpalánkáról délután 5 óra 16 perckor fog indulni és Bácsordáson át Ujgombosig fog közlekedni, a hova este 7 óra 40 perckor érkezik.

A Bácsordásról jelenleg este 7 óra 40 perckor Ujpalánkára induló vegyesvonat Ujgombosról fog közlekedni és onnan este 8 óra 24 perckor fog indulni és Ujpalánkára éjjel 10 óra 14 perckor fog érkezni.

E vonat Ujgomboson csatlakozást nyer Budapest felől az új bosznabrodí gyorsvonathoz, valamint a Bosznabrod felől jövő személyvonathoz.

A Bosznabrodról Ujdombovárra jelenleg délelőtt 10 óra 2 perckor érkező gyorsvonat csak Eszékig, az Ujdombovárról Bosznabrodra jelenleg este 6 óra 15 perckor induló gyorsvonat csak Eszékig fog közlekedni.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon tisztelt jóismerőseinknek és jóbarátainknak, kik felejthetlen drága fiunk elhunytá alkalmával a temetésen résztvenni s részvétüket kifejezni szivesek voltak, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Székely Simon és neje.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Haberfeld Samu 25—11

FOGTECHNIKUS,
budapesti egyetemi tanárok volt I. assistense
Dr. FELES lakásán.

SÖRCSARNOK ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek !!! becses tudomására hozni, hogy a !!!

CSITAONICZA sörcsarnokot

átvettem, azt teljesen ujonnan átalakítva,

1911. évi szeptember hó 12-én **megnyitottam.**

Kitűnő konyha, valamint friss PILSENI SÖR állandó csapóása. **Abön-nensek** elfogadtatnak.

Naponta választékos 3—3

:: villás reggeli. ::

A nagyérdemű közönség becses pártfogását !!! kérem, maradtam teljes tisztelettel !!!

SZARÁCS ANTAL, vendégfősz.

Eladó fűszerüzlet.

Egy jóforgalmu, 14 év óta fennálló, nagy vevőkörrel bíró fűszerüzlet berendezéssel és raktárral jutányos áron eladó. Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

Eladó üzletberendezés.

Egy szatócsüzlet-berendezés, állványok és a hozzá való felszereléssel az üzlet feladása miatt eladó. Bővebbet **Lugumerszky P. Szvetozár** fűszerüzletében. 3-3

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.Bérlő: **Germann I.****GÖZFÜRDŐ:**

URAKNAK: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 1/2 2 órától 6 ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyuk-szemvágó a fürdőben.

A kádifürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vizmedence naponta kétszer kimosva és állandóan :: :: friss viz. :: ::

!!MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!!

Mielőtt gazdasági motort cséplők, szecskavágók, morzsolók, darálók és kisipari gépek hajtására venne, okvetlen kérjen ajánlatot 50-35

VARGA N.

gépműhelye

ZOMBOR, Militicsi-utca 11. saját rendszerű és saját készítményű

!! nyersolajmotorról !!

Legolesőbb üzem és a legolcsóbb motor a világon!

Uzemköltség lóerőóránként 1 fillér!!

ELADÓ HINTÓ.

Elköltözés miatt egy **fekete hintó**

előnyös árért eladó. **Spitzer Lajosnál, Apatin.**

!! Őszi szállításra előjegyezhetők !!**Kitüntetések:**

Arad
Budapest
Belgrád
Berlin
Lovrin
Lugos
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Wien
Zenta

Reitter Oszkár

főkapitány,

fajbaromfi gazdasága, **NAGYBECSKEREK.****- ANGLIÁBÓL -**

hozott telivér, fajtisza, legelsőrendű állatok

Óriás nagy angol emdeni liba**Óriás nagy pekingi kacsa****Fehér Wyandotte** (amerikai kitünő téli tojók)**Fehér Orpington****Sárga Orpington****FAJTISZTASÁGÉRT JÓTÁLLÁS.**

Allami nagy aranyérem! — Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések.

	hím	tojó
Óriás nagy angol emdeni liba	25	25
Óriás nagy pekingi kacsa	10	8
Fehér Wyandotte	10	8
Fehér Orpington	10	8
Sárga Orpington	10	8

Hirdetmény.

Gádon üresedésben levő **segédjegyzői** állás helyettesítés útján ideiglenesen betöltendő.

Fizetés évi 800 korona és 200 korona állami kiegészítés, a melyért azonban külön folyamodni kell.

A pályázó bevalás esetén végleges alkalmaztatásra számíthat és ez esetben kilátása van a község által eddig nyújtott évi 200 korona segély elnyerésére és szorgalmához képest megfelelő mellékjövödelemre.

Adóügyekben és marhalevel kezelésben való teljes jártasság és jegyzői oklevél megkivántatik.

Megkeresések alulírott jegyzőhöz intézendők.

Gádor, 1911. szeptember 13.

Wölfi Péter

jegyző.

2095. sz. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben üresedésbe jött községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen 1000 kor. évi fizetéssel és nyugdíj jogosultsággal egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt (oklevél, szül. anyakönyvi kivonat, legújabb keletű működési bizonyítvány) kérvényeiket hozzám legkésőbb **folyo évi október 20-ig** nyújtsák be.

Baján, 1911. évi szeptember 12.

Vojnich Máté sk.,

főszolgabíró.

Eladó vagy bérbeadó ház.

Csonoplyán 3 utcai, 1 udvari szoba, 1 bolt helyiség, 2 konyha, 2 pince, 2 kamra és 1 felszerből álló sarokház kerttel együtt, a hol eddig is üzlet volt, örökáron eladó vagy több évre kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad:

Hoffmann Mihály,

csonoplyai lakos. 3-3

Értesítés.

Van szerencsém a t. vadász uraknak szives tudomására hozni, hogy m. kir. lőporárudámban sajátkezüleg töltött kész és üres valódi **angol Eley** és **Hirtenbergi** töltények mindenkor kaphatók.

Magamat a t. vadász urak szives figyelmébe ajánlva, vagyok

40-25 kiváló tisztelettel

Lugumerszky P. Szvetozár

Zombor, Kossuth L.-utca, a nagy tőzsde mellett.

Kitünő téli szalámi kilója 4 kor. 80 fillérért kapható. ::

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabútor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kerti bútor fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkör kaphatók:

8-4

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Bács: Resch József.
Hódság: Rausch Ede.
Kula: Récei Miksa.

Szabadka: Wachsmann Jenő és Tsa.
Titel: Nonnenmacher Endre.

November 1-ére KIADÓ LAKÁS.

A Gazdasági Egyesület házának Kules utcai részén egy **4 lakószoba, előszoba, fürdőszoba** és megfelelő mellékhelyiségeiből álló emeleti lakás kiadó. Bővebb értesítés nyerhető *—4

CSÁVOSI LAJOSNÁL ZOMBOR.

A szőlőbirtokos urak figyelmébe!!

Alulírott hajlandó vagyok egész évi felügyeletet bárkinék szőlőtelepén a legmérsékeltőbb fizetés mellett elvállalni: a munkások szakszerű és legjobb metszési rendszerre való betanítását, az egész évben előforduló szőlőbetegségek ellenőrzését, a borok szakszerű kezelését, szőlőterületeken és gyümölcsösök-nél, kellő legjobb trágyázás módját, gyümölcs-keretek szakszerű beültetését, nagyobb szőlő-!!! telepek fölmérését és betelepítését. !!!

Ugyanitt kapható igen finom, erős gyökeresszőlővessző is.

8000 Olasz rizling	ezre	26 K
7500 Kövidinka	"	26 K
1500 Magyarádi, v. mustos fehér	"	26 K
2000 Nagybürgundi	"	26 K
1000 Szlankamenka	"	27 K
Erős almafa ojtványok	drbja	50 f.
" sárgabarack	"	50 f.
" cseresznye	"	50 f.
" meggy	"	50 f.
" papírhéju dió	"	40 f.
A legfinomabb francia őszibarack-fajták	"	40 f.
Szállás- és majorokhoz ültetendő eperfák	"	26 f.

6-3 Szives megkeresést kér:

Körössy János végzett szőlőkezelő,
u. p. Sebesics megálló Szabadka és Tavankut közt.

SZÜRETELŐK figyelmébe!

Az őszi folyamán olcsó napi bérért kölcsön adom **bogyózé** és **szőlőzuzó** gépeimet, nemkülönben **borprésemét**.
PAVKOVITS GYÖRGY
3-1 zombori szőlőbirtokos.

Zombor város üzleti : tájékoztatója. :

Bácsmegeye első cipőraktára **Holländer József** Kossuth Lajos-utca 2. Alapított 1873. évben. Ajánlja óriási raktárát legjobb minőségű férfi-, női- és gyermekecipőkben és papucsokban. Hazai, kobrai és külföldi gyártmányokban.

Szalámi! Tisztán sertéshusból készült szalámi különként 2 korona 20 fillérért, valamint csemege-szalonna különként 2 koronájával kapható **Bogdán István** hentesüzletében Zombor, Zrinyi-utca 9.

Schlieszer Testvérek divatruház Zombor. Minden idényre legnagyobb választékban kapható divatjelme, divatselyem, fekete szövetek, angol és francia batisztok, szőnyegek. Versenyez legelőkelőbb fővárosi cégekkel választék és árakban.

Varga Kálmán butorműasztalos Zombor Kules-utca 7. sz. Készít legmodernebb kivitelben családi és uri szobaberendezéseket minta szerint pontos kivitelben; menyasszonyi butorok versenyképes árban úgy bel-, mint külföldi gyárakkal szemben.

Házi iparilag előállított **FEHÉRNEMŰEK** a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. — Délmagyarország legszebb áruháza Zomborban a „Menyasszonyhoz.” — Nagy raktár **divatelmékben és vászoneműekben.** — Cég-tulajdonos: **Spitzer Sándor.** Kossuth Lajos-utca. 50-29

Ehrlich Nándor fia épület- és diszműbádogos vízvezeték, fürdő és closet-berendezési vállalat. Állandó nagy raktár konyhaberendezési cikkekben. Rákóczi ut 6. sz. Zombor.

Raics József polgári és katonai férfiszabó Zombor, Széchenyi-körut. Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Dobozkészítés. **Gromilovits András** könyvkötészetét (Zombor, Zrinyi-utca 1. sz.) dobozkészítésre berendezte és e szakmába vágó mindennemű dobozkészítést elvállal. Kataszteri birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron. Könyvkötői munkák a legrövidebb idő alatt jutányos árak mellett készíttetnek.

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fürdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Sztanisits Milán üveg, porcellán, lámpa, ivókészlet, tükör- és képkeretraktára Zombor, Szent-György-tér, a városházával szemben. Új épületek beüvegezése, valamint e szakmába vágó összes munkák elvállaltatnak.

Schön Adóif könyv-, zenemű-, papirkereskedés és könyvkötészete Zombor, Kossuth Lajos-utca. Alapítva 1852-ben.

Ugry István kályhás és agyagárgyáros Bezdáni-ut 39. sz. Mintaraktár Erzsébet-tér 4. (Szemes-ház.) Ajánlja saját gyártmányu I-a Chamotte kályhát, tűzhelyeit stb. áruit. Javítások, átrakások jótállás mellett pontosan eszközöltetnek.

Biebert János férfiszabó Zombor, Tökölly-ut 12. A lelegegansabb ruhák a legrövidebb idő alatt elkészíttetnek. Szolid árak!

Höger Márton butor-asztalos Zombor, Széchenyi-körut. Elvállal háló- és ebédlőszobák berendezését, valamint e szakmába vágó összes munkák elkészítését.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 44. sz. — Nagy raktár kész sír-emlékek és butor-márványlapokban. Márvány-fűrészelés és csiszolás.

Zombori Iparosok Árucarnoka. Bácska legnagyobb butorraktára. — Elsőrendű kárpitosműhely. — Eladások részletfizetésre is.

Kisebb kőművesmunkákat, ugymint: átalakításokat, javításokat, fürdőkádakat, fayance- és keramit burkolatokat, rabie és betonmunkákat legszolidabb árak mellett vállal **Szávits János** kőművesmester Zombor, Orgona-utca 38.

Schneider János nyerges és kárpitos Zombor, Bezdáni-utca 7. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöltetnek.

Nagy. butoreladás! **Olcsó! Jó! Tartós!** **Özv. Adler Adolfné** butorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye Zomborban, Kossuth Lajos-utca. Főraktár: Sándor Béla-utca 9. — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és uriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is.

Berger R. szénkereskedő Zombor, Rókus-utca 21. — Belföldi és porosz köszén, továbbá koks és vágott fa kicsinyben blombirozott zsákokban jutányos árban házhoz szállítva. Koks és szén waggonként nálam megrendelhető.

Nagy raktár elsőrendű zongorák és pianókban **Raab Károly**

hangszerkészítőnél, Zombor, Zrinyi- és Orgona-utcaiban.

— Legolesőbb zongora-kölcsön intezet. — Javítások és hangolások elfogadtatnak.

Igazság. Pataj Sándor republikánus lapja, Zombor. Egész évre 2 korona.

Butor-, üveg-, porcellán-, lámpa- és képkeret raktár: **Scherer M.** Zombor, Kossuth Lajos-utca. Kárpitozott butorjavítás, képkeretelés és üvegezés. E szakmába vágó bármennemű munkák vidéken is elvállaltatnak.

Virágkoszorúk és csokrok, virágkosarak stb. a legmodernebbül és legolesőbban készít **Goeser Antal** Rákóczi-ut 42. szám. — Telefonszám 129. — Diszoklevéllel kitüntette.

Bittermann N. és Fia

könyvnyomdája
:: ZOMBOR, ::
a vármegye palotájában

Csinos és izléses nyomtatványok a legrövidebb idő alatt készülnek.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.